

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

“ ____ ” _____ 20 ____ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності облік і аудит

за темою:

Облік та контроль доходів і витрат (на прикладі ТОВ «МІАЛ»)

Виконавець

студент обліково-економічного факультету

Рожко Вікторія Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Доценко Олена Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2016

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ ЯК ОБ’ЄКТ ОБЛІКУ І	
 КОНТРОЛЮ.....	6
1.1. Поняття, класифікація та визнання витрат.....	6
1.2. Доходи: їх сутність, класифікація та оцінка.....	12
1.3. Нормативне забезпечення обліку та контролю доходів	
і витрат.....	18
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ОБЛІКУ	
 ТА КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ І ВИТРАТ.....	23
2.1. Загальна характеристика та організація обліку доходів	
і витрат на досліджуваному підприємстві.....	23
2.2. Синтетичний та аналітичний облік доходів і витрат.....	28
2.3. Напрямки удосконалення обліку та контролю доходів	
і витрат ТОВ «МІАЛ».....	37
РОЗДІЛ 3. АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОХОДІВ І ВИТРАТ	
 НА ДОСЛІДЖУВАНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	44
3.1. Завдання та джерела аналізу доходів і витрат	44
3.2. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.....	47
3.3. Аналіз фінансового стану підприємства.....	57
ВИСНОВКИ.....	64
Список використаних джерел.....	69
Додатки.....	74

ВСТУП

Однією з важливих складових господарського механізму є фінансова діяльність підприємства. Вона охоплює процеси формування та використання фінансових ресурсів, розробку і контроль реалізації стратегії розвитку. Також фінансова діяльність направлена на підтримку ефективності поточного функціонування підприємства.

Система управління господарюванням, в умовах постінформаційного розвитку суспільства, вимагає якісної обліково-звітної інформації і особливо її підсумкової складової – фінансової звітності. Формуванню доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємств передують складна облікова робота. Достовірність та об'єктивність інформації, що необхідна для прийняття управлінських рішень, залежить від якості цієї облікової роботи.

Доходи та витрати є важливими елементами діяльності підприємства. Від доходів та витрат залежить формування фінансових результатів підприємства.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи і витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності регламентуються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати» [1; 2; 3; 4].

Вагомий внесок у розвиток теоретичних, методичних і прикладних питань організації і контролю доходів та витрат зробили такі вітчизняні вчені М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, В.В. Бабич, В.В. Сопко, Б.І. Валуєв, Я. Д. Крупка, С.Ф. Голов, Чумаченко, В.О. Шевчук, а також зарубіжні вчені П.С. Безруких, А.Д. Шеремет, Р. Ентоні, Р. Брейлі, К. Друрі, Дж. Рис, В.Ф. Палій та інші.

Актуальність теми даної роботи полягає в тому, що облік, контроль та аналіз доходів та витрат підприємства має велике значення в системі загальної оцінки роботи суб'єкта господарювання. Це пов'язано з тим, що доходи та витрати мають безпосередній вплив на загальний фінансовий результат діяльності підприємства,

який може мати як позитивний, так і негативний характер. Актуальність теми «Облік та контроль доходів і витрат» полягає також в тому, що доходи та витрати є важливими елементами діяльності підприємства. Вони беруть участь в формуванні фінансових результатів. Облік доходів та витрат повинен відбуватися згідно стандартам. А головним являється те, що від якості обліку та контролю доходів і витрат залежить прийняття управлінських рішень, а також ефективність діяльності підприємства.

Значення обліку, контролю та аналізу доходів і витрат підприємства полягає в обґрунтуванні шляхів збільшення доходів та скорочення витрат підприємства. Існує необхідність класифікації доходів і витрат, а також впровадження на підприємстві внутрішнього контролю. Класифікація повинна допомогти застосовувати облікову інформацію на практиці, тобто облікова інформація повинна бути такою, щоб на її основі можна було прийняти управлінське рішення.

Задачами обліку, контролю та аналізу доходів і витрат підприємства є:

- а) оцінка виконання плану, динаміки та структури доходів та витрат підприємства;
- б) дослідження класифікації доходів та витрат;
- в) оцінка факторів, що впливають на доходи та витрати підприємства;
- г) визначення впливу факторів на прибуток підприємства;
- д) пошук резервів збільшення доходів та зменшення витрат підприємства;
- є) обґрунтування та розробка заходів щодо використання виявлених резервів.

Метою роботи є дослідження організації і методики обліку та контролю доходів і витрат, розробка рекомендацій стосовно їх вдосконалення на підприємстві «МІАЛ».

Відповідно мети у роботі поставлені та підлягають розв'язанню наступні завдання:

- а) розглянути доходи та витрати як складову господарської діяльності підприємства;

- б) дослідити нормативну базу регулювання, вивчення, огляд та аналіз спеціальної літератури з обліку та контролю доходів і витрат;
- в) надати загальну характеристику ТОВ «МІАЛ»;
- г) дослідити організацію бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю доходів і витрат на ТОВ «МІАЛ»;
- д) визначити і обґрунтувати напрямки удосконалення обліку та внутрішнього контролю доходів і витрат на ТОВ «МІАЛ»;
- е) провести аналіз фінансового стану, доходів і витрат на досліджуваному підприємстві.

Об'єктом дослідження виступають система обліку та внутрішнього контролю доходів і витрати ТОВ «МІАЛ». Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних, організаційних і практичних аспектів обліку та контролю доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «МІАЛ».

Методологічну основу дослідження склали загальнонаукові та спеціальні методи, серед яких: метод індукції та дедукції, аналізу та синтезу, метод порівняння.

Інформаційною базою для написання випускної роботи виступають законодавчі, нормативні акти, спеціалізована література, наукові праці з обраної теми, первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку та фінансова звітність ТОВ «МІАЛ».

Сьогодні існує ряд нерозв'язних облікових питань, які сучасні умови господарювання вимагають вирішити. Наприклад, теоретичні та методологічні аспекти обліку та контролю доходів і витрат. В наш час існує необхідність в нових підходах до визначення місця і ролі підприємства в розвитку суспільного виробництва та необхідність зміни форм та методів управління економікою підприємства.

ВИСНОВКИ

В організаційній та управлінській роботі підприємств особливе місце займає фінансова діяльність.

Фінансова діяльність це система форм і методів, які використовуються для фінансового забезпечення функціонування підприємств та досягнення ними поставлених цілей, тобто це практична фінансова робота, що забезпечує життєдіяльність підприємства, поліпшення її результатів.

Фінансову діяльність підприємства спрямовано на вирішення таких основних завдань:

- а) фінансове забезпечення поточної виробничо-господарської діяльності;
- б) пошук резервів збільшення доходів, прибутку, підвищення рентабельності та платоспроможності;
- в) виконання фінансових зобов'язань перед суб'єктами господарювання, бюджетом, банками;
- г) мобілізація фінансових ресурсів в обсязі, необхідному для фінансування виробничого й соціального розвитку, збільшення власного капіталу;
- д) контроль за ефективним, цільовим розподілом та використанням фінансових ресурсів.

Основними елементами діяльності підприємства є доходи і витрати. Від даних елементів залежить результат діяльності Товариства.

Об'єктом дослідження виступають система обліку та внутрішнього контролю доходів і витрати ТОВ «МІАЛ». Основною діяльністю підприємства є перевезення вантажів. Підприємство засновано в 2000 році. Воно є юридичною особою. Знаходиться на загальній системі оподаткування.

Основною метою товариства є одержання прибутку від власної господарської діяльності; участь у формуванні товарного ринку; сприяння найбільш повному задоволенню потреб економіки України і населення в продукції, товарах, роботах і послугах; організація сервісних послуг на рівні світових стандартів; організація

ділової допомоги підприємствам, організаціям, підприємцям та громадянам з питань придбання ними необхідної продукції та товарів, збільшення постачань їх продукції на експорт, залучення їх до системи міжнародних ділових зв'язків; вихід на міжнародні соціально-економічні ділові зв'язки.

Товариство до 2015 року було малим підприємством на загальній системі оподаткування. Зараз Товариство відноситься до середніх підприємств відповідно до статті 55 Господарського Кодексу України, оскільки середня кількість працівників перевищує 50 осіб та річний дохід не перевищує 10 млн. євро. На підприємстві працює 49 водіїв та 20 осіб в адміністрації.

У випускній роботі була розглянута організація та методика обліку доходів і витрат, досліджено нормативно-правове регулювання обліку доходів і витрат.

З'ясовано, що дохід – це збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена; витрати – це зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені. Отже, доходи та витрати – це важливі складові діяльності підприємства.

З'ясовано, що підприємство при обліку доходів та витрат керується такими документами: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»; НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»; П(С)БО 15 «Дохід»; П(С)БО 16 «Витрати». Так як, підприємство займається вантажними перевезеннями, то керівництво ТОВ «МІАЛ» дотримується правил перевезення вантажу, які прописані в законі України «Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні».

Також в роботі була досліджена класифікація доходів та витрат. З'ясували, що класифікацію проводять для більш ефективного обліку доходів і витрат.

На ТОВ «МІАЛ» господарські операції з обліку доходів і витрат відображаються

на рахунках 7-го та 9-го класів.

В роботі було проведено оцінку систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю.

За результатами оцінки системи бухгалтерського обліку було встановлено, що бухгалтерський облік здійснюється головним бухгалтером та бухгалтером. Працівники бухгалтерії ознайомлені зі своїми правами та обов'язками. Вони повинні мати вищу освіту, досвід роботи не менше 1 року та вільно володіти програмою 1С.

Здійснюється підвищення кваліфікації за допомогою тренінгів та семінарів. Нові нормативні та методичні рекомендації дістаються до бухгалтерів через мережу Інтернет та спеціалізовану бухгалтерську літературу, журнали.

Бухгалтерський облік на підприємстві автоматизований. Використовуються програми «1С:Підприємство 7.7», MEDOC.

На підприємстві як метод оцінки вибуття запасів обрано метод ФІФО. Для нарахування амортизації використовують прямолінійний метод. ТОВ «МІАЛ» використовує погодинну форму оплати праці. Кожний працівник знаходиться на окладі.

До недоліків бухгалтерського обліку можна віднести наступне:

- а) відсутність затвердженого робочого плану рахунків;
- б) порушення при формуванні та списанні собівартості продукції (товарів, робіт, послуг);
- в) порушення відображення інформації на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати».

За результатами оцінки системи внутрішнього контролю було встановлено, що на ТОВ «МІАЛ» відсутній спеціальний підрозділ, який здійснює внутрішній контроль.

До затвердження фінансова звітність перевіряється комерційним директором та директором. Затвердження фінансової звітності відбувається підчас її перевірки.

Підприємство не використовує електронні програмні продукти для внутрішнього контролю. На підприємстві здійснюється періодичний аналіз, якщо в цьому виникає потреба.

Так як на підприємстві відсутній спеціальний підрозділ та особа, що здійснювали б внутрішній контроль, то підприємству було рекомендовано надати обов'язки контролера фінансовому директору, оскільки головний бухгалтер йому підпорядковується.

ТОВ «МІАЛ» було рекомендовано перейти на більш сучасну версію програми 1С «1С:Підприємство 8.3».

У випускній роботі був проведений аналіз фінансових результатів діяльності підприємства та аналіз фінансового стану підприємства. За його результатами визначено, що Товариство є фінансово стійким та платоспроможним. Чистий прибуток підприємства за 2015 рік склав 6000 гривень.

За результатами проведеного аналізу підприємству було рекомендовано нарощувати величину власних обігових коштів за рахунок недопущення збитків та збільшення чистого прибутку; збільшувати чисту виручку від реалізації шляхом збільшення кількості наданих послуг, переглянути ціни та покращити якість обслуговування та надання послуг.

Також підприємству необхідно збільшувати величину власного капіталу за рахунок зменшення непокритого збитку і збільшення чистого прибутку, зменшувати вагу позикового капіталу.

Також доцільно дотримуватися правила – термін погашення дебіторської заборгованості повинен бути меншим за термін погашення кредиторської заборгованості, тоді грошові кошти будуть тимчасово вільними і будуть в розпорядженні персоналу підприємства, і, відповідно, потенційна здатність підприємства розрахуватись перед кредиторами на дату висунення ними вимог зросте.

Товариству необхідно вжити заходи по зменшенню та оптимізації постійних, умовно-постійних та змінних витрат шляхом: сумісництва професій для

адміністративного персоналу, посилення контролю за цільовим використанням канцелярських засобів відповідними працівниками; запобігання непродуктивних витрат, через оптимізацію витрат на відрядження адміністративного персоналу; посилити контроль за витратами на зв'язок та Інтернет; підвищення продуктивності праці робітників – зменшення внутрізмінних втрат та цілоденних простоїв, стимулювання за допомогою подяк, премій; проведення ремонту активної частини основних засобів та збільшення її питомої ваги в загальній структурі основних засобів; збільшення віддачі активної частини основних засобів; підвищення ефективності використання сировини та матеріалів: перегляд цін та сировину та матеріали, а також пошук більш дешевої сировини та матеріалів, але без впливу на якість, перегляд нормативів та раціональне використання сировини та матеріалів.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України, затверджений Верховною Радою України від 16.07.1999 № 996-XIV. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
2. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : Наказ, положення, стандарт України, затверджений Міністерством Фінансів України від 07.02.2013 № 73. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Електронний ресурс] : Наказ, положення України, затверджений Міністерством Фінансів України від 29.11.1999 № 290. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [Електронний ресурс] : Наказ, положення України, затверджений Міністерством Фінансів України від 31.12.1999 № 318. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
5. Підручники онлайн: Поняття, склад і класифікація операційних витрат підприємства. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukr.vip-reshebnik.ru/economika-pidpr/2468-ponyattya-sklad-i-klasif-ikatsiya-operatsijnikh-vitrat-pidpriemstva.html>.
6. Підручники онлайн: Фінансовий облік: Облік витрат за економічними елементами. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1115121244002/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/oblik_vitrat_ekonomichnimi_elementami.
7. Підручники онлайн: Економіка підприємства: Кошторис витрат і калькуляція собівартості підприємства. – [Електронний ресурс]. – Режим

- доступу: http://pidruchniki.com/10751107/ekonomika/koshtoris_vitrat_kalkulyatsiya_sobivartosti_pidpriyemstva.
8. Ігнатенко С. М. Облік доходів від операційної діяльності підприємства: сучасний стан та шляхи вдосконалення. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/16_NRT_2013/Economics/7_139940.doc.htm.
 9. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підруч. для студентів економічних спец. вищ навч закл – [7-те вид. доповн. і переробл.]. – К.: А.С.К., 2005 р. – 864 с.
 10. Фінанси підприємств: Підручник / [Керівник авт. Кол. і наук. Ред. Проф. А.М. Поддєрьогін] – [3-тє вид., перероблене і доповнене]. – К.: КНЕУ, 2001. – 460с.
 11. Сопко В. В. Бухгалтерський облік [Текст]: навч. Посібник / В. В. Сопко – К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.
 12. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів; за ред. проф. Ф.Ф.Бутинця. – [7-ме вид., доп. і перероб.]. – Житомир: ПП "Рута", 2006. – 832 с.
 13. Основи економічної теорії: Прибуток і дохід фірми (підприємства) . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book-/67/4993.html>.
 14. Підручники онлайн: Основи економічної теорії: Дохід підприємства. Прибуток, його призначення, розподіл і перерозподіл. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/view/4498/132/>.
 15. Безверхий К.В. Національна фінансова звітність за МСФЗ як складова обліково-звітної інформації підприємства. – Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці: Збірник тез та доповідей I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (21 лютого 2013 р., м. Київ). Посвідчення УкрІНТЕІ № 61 від 1 лютого 2013 року.
 16. Стецюк Л. С. Результати запровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні. – Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці: Збірник тез та доповідей I Міжнародної науково-практичної

- інтернет-конференції (21 лютого 2013 р., м. Київ). Посвідчення УкрІНТЕІ № 61 від 1 лютого 2013 року.
17. Веріга Г. В. Проблемні аспекти трансформації фінансової звітності підприємств України відповідно до принципів МСФЗ / Г. Веріга // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 9. – С. 19-25.
 18. Орлова В. Трансформація фінансової звітності за міжнародними стандартами / В. Орлова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 5. – С. 3-7.
 19. Лісна М. О. Проблеми в процесі переходу вітчизняних підприємств до складання фінансової звітності згідно з МСФЗ – «Управління розвитком», № 9 (172) 2014.
 20. Міронова Н.М. Доходи: облік за міжнародними та національними стандартами. – Донецький національний технічний університет. Навчально-науковий інститут «Вища школа економіки та менеджменту» [Електронний ресурс] – Режим доступу [//http://www.rusna-uka.com/12_KPSN_2013/Economics/7_134749.doc.htm](http://www.rusna-uka.com/12_KPSN_2013/Economics/7_134749.doc.htm).
 21. Ромашко Ольга Проблеми оцінки та обліку витрат за міжнародними стандартами звітності – Інтернет-конференція 18-19 квітня 2013 року. Університет економіки та права "КРОК" м. Київ [Електронний ресурс] – Режим доступу [//http://sop-h-us.at.ua/publ/2013_04_18_19_kampo-dil-sk/sekcija_3_2013_04_18_19/problems_ocinki_ta_obliku_vitrat_za_mizhnarodnimi_standartami_zvitnosti/23-1-0-510](http://sop-h-us.at.ua/publ/2013_04_18_19_kampo-dil-sk/sekcija_3_2013_04_18_19/problems_ocinki_ta_obliku_vitrat_za_mizhnarodnimi_standartami_zvitnosti/23-1-0-510).
 22. Рожко В. О. Впровадження міжнародних стандартів в облік доходів і витрат [Текст] / В. О. Рожко // Тези доповідей Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції. Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу у контексті євроінтеграції. Ч. 1. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 244 с.
 23. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : Інструкція України, затверджена Міністерством

- Фінансів України від 30.11.1999 № 291. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
24. Лебедзевич Я. В. Особливості обліку фінансових результатів діяльності в умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем / Я. В. Лебедзевич // Вісник ЖІТІ. Серія «Економічні науки». – 2002. – № 20. – С. 151-156.
 25. Панчук І. П. Проблеми автоматизації фінансової діяльності підприємств / І. П. Панчук // Бізнес Інформ. – 2015. – № 2. – С. 248-252.
 26. Петренко С.М. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю : теорія, методологія, організація: Дис... док. екон. наук: 08.00.09 / Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського / С.М. Петренко. – Д., 2009. – 362 с.
 27. Стригуль Л.С., Кириченко О.В. Напрями вдосконалення внутрішнього аудиту на підприємствах України: Секція 3. «Проблеми та перспективи розвитку аудиту в Україні», 2013. – С. 135-137. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Wo-rks/Нау-ка%20і%20освіта-%20%20запорука%20розвитку/2013/S3/НАПРЯМИ%20ВДОСКОНАЛЕННЯ%20ВНУТРІШНЬОГО%20АУДИТУ.pdf>.
 28. Белік В.Д. Контроль в системі управління підприємством / В.Д. Белік // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2010. – № 1 (51). – С. 260.
 29. Ниценко В.С., Кравчук А.А. Значення внутрішнього контролю в управлінні переробним підприємством / В.С. Ниценко, А.А. Кравчук // Фінанси. Облік. Банки. – 2014. – № 1 (20). – С. 215-218.
 30. Шрам Т.В. Необхідність організації внутрішнього аудиту з метою підвищення ефективності управління підприємством: Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка", № 4, 2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?-op=1&z=1947>.

31. Рожко В. О. Перспективи розвитку внутрішнього аудиту в Україні [Текст] / В. О. Рожко // Тези доповідей II Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції. Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Ч. 1. – Одеса: ОНЕУ, 2016. – 309 с.
32. Волкова Н. А., Подвальна Н. Е. Організація та методика економічного аналізу: Навч. посібник. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт. – 2013. – 267 с.